

A SZÁZADOK KÖZLÉSI SZABÁLYZATA

2. SZERKESZTÉSI ÚTMUTATÓ

2.1. A szöveg formázása

Ügyeljen a főszöveg/lábjegyzet 70-30% összarányára. A szöveget sorkizártan írja.

Az írásjelek a szövegben a szóhoz tartoznak, így azokat feltétlenül a jegyzetszámok elé tegye. Lábjegyzetekben felsorolásnál az egyes tételek elválasztására a ; -öt használja.

Például: 1868. évi XLI. tc. 3. §.; 1937. évi XIX. tc.

A kéziratban az évszázadokat — idézetek, tanulmány- és könyvcímek eredeti előfordulásának kivételével — arab számmal tüntesse fel. A kiemelő szövegnél a szerző használhatja a kurziválási lehetőséget, leginkább idegen nyelvű szövegelemknél, címeknél és idézeteknél.

A főszövegben és a jegyzetekben is használjuk a — (gondolatjelet), a – (nagykötőjelet) és a - (kötőjelet). Gondolatjelet a gondolati egységek tagolásánál (ekkor — azaz 1264–1265-ben — történt); a nagykötőjelet a magyar helyesírási szabályzat 264. pontjában, míg a kötőjelet a 263. pontjában meghatározott helyeken alkalmazzuk.

A főszövegben kerülje a közismert rövidítéseket (pl., ti., ill.), ezeket írja ki teljes alakjukban (például, illetve, tudniillik), ám a jegyzetekben szerepelhetnek rövidítve is. Dátumok esetén a hónapneveket a főszövegben teljes, a jegyzetekben (kivéve napilapok dátumozását) rövidített alakban kérjük.

A személynevek között a nagykötőjelet betűközzel, városok esetében szorosan, azaz betűköz nélkül helyezzük el.

Például: Kovács Tibor – Lengyel János, de Wien–Köln–Bonn

Idegen nyelvű szöveget magyarra fordítva közlünk; mindkét nyelven csak eltérő értelmezés esetén.

2.3. Hivatkozások szerkesztési előírásai

A jegyzetekben csak a szerzők nevét kurziváljuk (a hozzá szorosan tapadó :-tal együtt, például Kovács Pál:), a szerkesztőkét, összeállítókét, valamint a címet nem! Használja a: szerk., vál., jegyz., összeáll., s. a. r. rövidítéseket.

A kötet címét vagy az írást közlő folyóiratét is normál karakterekkel írja. A szerkesztő neve a cím után kerüljön, ne elé.

Például: Esztergomi érsekek 1001–2003. Szerk. Beke Margit. Bp. 2003.

A szerző/szerkesztő teljes nevét adja meg, ne csak a keresztnév kezdőbetűjét. Ha a hivatkozott munka címlapján rövidítve szerepel a keresztnév, []-et alkalmazva egészítse ki (amennyiben ez lehetséges). Ha háromnál több szerzője/szerkesztője van egy műnek, akkor az első név feltüntetése után az „et al.” következzen. Ha a kiadás helye, éve nem szerepel a címlapon, akkor H. n., illetve É. n., illetve H. é. n. szerepeljen, ám ha valamelyik adat kideríthető, akkor az [kapsos zárójelben] szerepeljen.

Például: H.n.[Bp.] 1938., vagy: Bp. é.n. [1938.], vagy: H.é.n. [Bp. 1938.]

Idegen nyelvű könyv esetében az első hivatkozásnál az adott nyelvnek megfelelő módon szerepeljen a név, a további hivatkozások esetében a vezetéknev kerüljön előre, majd egy vessző után a keresztnév kezdőbetűje. Ugyanez a helyzet magyar szerzők idegen nyelvű publikációi esetében is.

Például: *Albert Derolez*: *The Palaeography of Gothic Manuscript Books. From the Twelfth to the Early Sixteenth Century*. Cambridge 2004. 107. [= első hivatkozás]; *Derolez, A.*: *The Palaeography* i. m. 65. [= második hivatkozás].

2.3.1. Hivatkozás önállóan megjelent művekre

Adja meg a hivatkozott munka alcímét is.

Könyvek esetében adja meg a sorozatcímet is (ha van), a címet követően zárójelben; s ha a sorozat egyes köteteit sorszámmal is ellátták, akkor azt is.

Például: *Wertner Mór*: *Az Árpádok családi története*. (Történeti nép- és földrajzi könyvtár 51.) Nagybecskerek 1892.

Többkötetes munka esetén a kötetek száma a cím után közvetlenül (de kötet vagy köt. szó nélkül), majd a kiadás adatai után következik az éppen hivatkozott kötet és oldalszám.

Például: *Pauler Gyula*: *A magyar nemzet története az Árpádházi királyok alatt*. I–II. Bp. 1899. II. 301–303.

Az első hivatkozásnál a munka teljes bibliográfiai leírását adja meg

Például: *Berlász Jenő*: *A Thurzó-birtokok a XVII. sz. első harmadában különös tekintettel a jobbágyság gazdasági helyzetére*. (Tanulmányok a magyar mezőgazdaság történetéhez 11.) Bp. 1936. 54.

a másodiktól kezdve a szerző vezetékneve és keresztnéve kezdőbetűje után a cím jellemző részlete következzen, valamint az „i. m.” utalás, majd a lapszám. Esetünkben: *Berlász J.*: *A Thurzó-birtokok* i. m. 54. Az első hivatkozásnál szükségtelen a következő utalás: „továbbiakban:”.

A kiadóra nem kell hivatkozni, ha valamilyen különös indokból mégis megteszi, akkor előbb szerepeljen a kiadó, s utána a kiadás helye.

Például: *Kristó Gyula*: *A feudális széttagolódás Magyarországon*. Akadémiai Kiadó, Bp. 1979. 54.

2.3.3 Tanulmánykötetekben megjelent munkák hivatkozása

Tanulmánykötetben (s hasonló kiadványokban) megjelent munka esetén a szerző és a cím után In: következik, majd a kötet címe, szerkesztője, a kiadás adatai, végül a hivatkozott lapszám.

Például: *Székely György*: *Fények és árnyak a 17. századi lengyel városfejlődésben*. In: R. Várkonyi Ágnes emlékkönyv születésének 70. évfordulója ünnepére. Szerk. Tusor Péter. Bp. 388–398.; *Zaicz Gábor*: *Hunfalvy Pál és a „Magyar Nyelvészet”*. In: *Geotudományok*. A Miskolci Egyetem Közleménye (A sorozat, *Bányászat* 61.) Miskolc 2001. 31.

2.3.2. Folyóiratokban, napilapokban megjelent művek hivatkozása

Folyóiratban megjelent írás idézése esetén a szerző és a cím után a folyóirat neve, az évfolyam száma, zárójelben a megjelenés éve majd az oldalszám következzenek.

Például: *Szily Kálmán*: *Hunfalvy Pál emlékezete*. *Magyar Nyelv* 6. (1910) 1–12.

Az oldalszámok közé szorosan illesztjük a tól-ig nagykötojelet, dátumok éveinél is.

Például: 1848–1849., de július 5 – augusztus 2. között.

Azon folyóiratok esetében, amelyek egy évfolyamon belül újakezdik az egyes számok lapjainak számozását, a megjelenés éve után legyen a lapszám és a sz. rövidítés, ezt kövesse az oldalszám.

Például: *Jakó Zsigmond*: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület. História 13. (1991) 2–3. sz. 56–58.

Ahol folyamatos a lapszámozás egy évfolyamon belül, ott a folyóirat neve után az évfolyam száma következzen, ponttal a végén, majd zárójelben az évszám – lapszám feltüntetése nélkül, végül az oldalszám.

Például: Br. Eötvös L[oránd] gyászjelentése. Ethnographia 2. (1891) 377.; Ember Győző: A Magyar Történelmi Társulat száz éve. Századok 101. (1967) 1150.

2.3.4. Egyéb, lábjegyzetre vonatkozó szabályok

A lábjegyzetben kizárólag a hivatkozott munka szerzőjének nevével használunk kurziválást, más esetben nem. A forrásból származó idézetet sem kell így kiemelni, még idegen nyelven sem. A forrásból származó idézet után nagykötojellel következik, majd az idézet lelőhelye.

Például: idézet szövege – ÁÚO VIII. 196–197.

A hivatkozást és az ahhoz fűzött magyarázó megjegyzést nagykötojellel válassza el egymástól.

Például: 1299: CDCr VII. 351. – Az oklevél nem sokkal III. András halála után készített hamisítvány, l. RA 4260. sz.

2.3.3. Forráskiadványok, levéltári jelzetek feltüntetése

Levéltári-, kéziratári forráskiadványok esetében a szokásos — a címből összeállított — betűcsoport szerepeljen, amelyre az első hivatkozásnál (a továbbiakban: xxxxxxxx) megjegyzés hívja fel a figyelmet.

Például:

Árpád-kori új okmánytár I–XII. Közzé teszi Wenzel Gusztáv. Pest–Bp. 1860–1874. (a továbbiakban: ÁÚO), IV. 40.

Oldalszámok után minden esetben kérünk pontot tenni, ha felsorolásban szerepel, akkor is.

Például: Cat. font. I. 207., 591., II. 1148., III. 2634.

2.3.4. Idézetek alkalmazása

Ha idézetben belül kell idézőjelet használnia, azt így tegye: „A »Magyar Történelmi Társulat« által elfogadva és helytörténetíróink figyelmébe ajánlva.” Ha töredékesen idézi a szöveget, akkor [...] jelet használja a hiányzó, kihagyott részek jelölésére. Ha az idézet eleje és vége hiányzik, ott nincs szükség a [...] alkalmazására.

2.3.5. Internetes hivatkozások

Internetről letöltött anyagok esetén adja meg a honlap pontos címét és a letöltés dátumát, így: www.szazadok.hu, letöltés 2006. aug. 30., tehát a hónap nevét rövidítve.

Kettős hivatkozásra nincs szükség, akkor sem, ha interneten és nyomtatott változatban is megtalálható a forrás. Ha a pontos oldalszám megállapítható, akkor azt hivatkozza, az internetes linket ne közölje. Törekedjen a pontos oldalszámok megadására.

GYAKRAN HASZNÁLT RÖVIDÍTÉSEK

Rövidítéseket a jegyzetekben használunk, a főszövegben nem.

idézett mű = i. m.

jegyzet, jegyzetek = jegyz.

folio = fol.

numero = Nr.

pagina = p.

például = pl.

összeáll. = összeállította

recto = r.

s. a. r. = sajtó alá rendezte

szerk. = szerkesztette

tudniillik = ti. (csak lábjegyzetben)

ugyanott = uo.

Ugyanő = Uő (ugyanő ez mindig nagybetűvel és kurzívval, mert a szerző nevét helyettesíti, pont viszont nincs utána, mert az „ő” személyes névmásként teljes szó) úgynevezett = ún.

vál. = válogatta

verso = v.

vesd össze = vö.

Nem rövidítjük: lásd., hanem kiírjuk Lásd a